

BIJ12

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Bestandsnaam: Vastgestelde SKP Natuur en Landsch 2023(subsidie 2024).docx

Aangevraagd door: Adviseur SNL

Betreft jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Datum overzicht: 04-apr-2023 10:19

Aantal pagina's: 117

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: T Toeslagen
Beheertype: 01 voorzieningen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Voorzieningsbijdrage	Onderhoud voorzieningen	1 Onderhoud wandelpad 1 Onderhoud fietspad 1 Onderhoud bebording 1 Onderhoud banken 1 Onderhoud handwijzers 1 Onderhoud wandel- of fietsbrug 1 Onderhoud parkeerterrein	onderhoud van wandel- en fietspaden, en overige voorzieningen	Bureau Waardenburg	1,000	60,68	1,000	100%	60,68
Totaal kosten									60,68
Exploitatiesaldo									60,68

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **T Toeslagen**

Beheertype: **02 toezicht**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Toezichtsbijdrage	Toezicht houden	1 medewerker hoog tarief (A-149)	medewerker hoog tarief	Evaluatie SKP	0,400	26,13	1,000	100%	26,13
Totaal kosten									26,13
Exploitatiesaldo									26,13

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: T Toeslagen

Beheertype: 03 varen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Vaartoeslag	varen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kleine boot (tbv vaartoeslag)	1 medewerker laag tarief (A-86), 1 kleine boot	ZET-2016	5,500	334,50	1,000	100%	334,50
	varen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 (middel)grote boot (tbv vaartoeslag)	1 medewerker laag tarief (A-85), 1 (middelgrote boot)	ZET-2016	3,900	445,44	1,000	100%	445,44
Totaal kosten									779,93
Exploitatiesaldo									779,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer
Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)
Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 16 Bossingel (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks onderhoud kleine poel (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Kleine poel 100 m2, oeverlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,151	12,16	1,000	35%	4,26
	jaarlijks onderhoud grote poel (stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Grote poel 700 m2, gemiddelde oeverlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,391	31,50	1,000	65%	20,47
Maaien landschapselement	Afvoeren en verwerken maaisel kleine poel (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082) 1 Inname maaisel kleine poel	kleine poel 100 m2, randlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,220	27,49	1,000	35%	9,62
	Afvoeren en verwerken maaisel grote poel (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082) 1 Inname maaisel grote poel	Grote poel 700 m2, randlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,567	82,49	0,200	65%	10,72
	Uitmaaien kleine poel met korfmaaier (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine met maaibalk	Kleine poel 100 m2, randlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	0,220	26,89	1,000	35%	9,41
	Uitmaaien grote poel met korfmaaier (per stuk)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine met maaibalk	grote poel 700 m2, randlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	0,567	69,31	0,200	65%	9,01
Opschonen/baggeren poel (st)	Afvoeren bagger met trekker en dumper	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082)	Kleine poel 100 m2, oeverlengte 36 meter	IMAG (Groene boek)	2,000	225,83	0,200	35%	15,81
	Afvoeren bagger met trekker en dumper	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 dumper (A-082)	Grote poel 700 m2, oeverlengte 93 meter	IMAG (Groene boek)	8,400	948,48	0,100	49%	46,48
	Baggeren poel met gesloten bak	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	Grote poel	IMAG (Groene boek)	8,400	1.039,08	0,100	49%	50,92
	Opschonen poel met gesloten bak	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	Kleine poel	IMAG (Groene boek)	2,000	247,40	0,200	35%	17,32
Tijdelijk verwijderen raster	Bevestigen draad na uitvoering werk (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,630	33,06	0,200	35%	2,31
	Bevestigen draad na uitvoering werk (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	1,628	85,44	0,100	65%	5,55
	Tijdelijk onderbreken raster en oprollen (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,378	19,84	0,200	35%	1,39

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen

Beheertype: 16 Bossingel (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	Tijdelijk onderbreken raster en oprollen (per poel)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)		IMAG (Groene boek)	0,977	51,27	0,100	65%	3,33
Totaal kosten									206,60
Exploitatiesaldo									206,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer
Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 02 Houtwal en houtsingel (per ha)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten houtwal/hakhoutbosje (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking	IMAG (Groene boek)	2,100	110,21	0,200	100%	22,04
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster houtwal (ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)		IMAG (Groene boek)	17,000	1.369,43	1,000	49%	671,02
Inboeten landschapselement	Inboeten 1000 stuks per ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 1000 st/ha	houtwal en houtsingel (per ha)	IMAG (Groene boek)	20,000	2.426,58	0,040	100%	97,06
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Maaien perceelstrand houtwal/houtsingel met bosmaaier	IMAG (Groene boek)	21,000	1.262,71	1,000	63%	795,51
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.877,65	0,100	59%	346,78
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Landschappelijk bosje in open landschap	IMAG (Groene boek)	112,000	5.877,65	0,120	22%	155,17
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud houtwal	IMAG (Groene boek)	118,000	14.217,53	0,100	75%	1.066,31
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud hoge houtwal, opruimen na eindkap 25 jaar	IMAG (Groene boek)	73,000	8.795,59	0,040	20%	70,36
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Opruimen na eindkap, holle weg en graft	IMAG (Groene boek)	347,000	41.809,16	0,125	5%	261,31
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	Onderhoud hoge houtwal, opruimen na afzetten 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	210,000	25.302,38	0,080	20%	404,84
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Vellen, korten, uitdragen houtwal	IMAG (Groene boek)	147,000	9.536,18	0,100	75%	715,21
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Afzetten hoge houtwal 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	121,000	7.849,51	0,080	20%	125,59
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Vellen, korten en uitdragen, eindkap hoge houtwal	IMAG (Groene boek)	152,000	9.860,54	0,040	20%	78,88
	Vellen, korten, uitdragen (per hectare)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Eindkap holle weg en graft	IMAG (Groene boek)	168,000	10.898,50	0,125	5%	68,12

Totaal kosten

4.878,21

Exploitatiesaldo

4.878,21

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking, elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,021	1,10	0,143	80%	0,13
	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, < 5% bedekking, elzensingel bedekking 50-75%	IMAG (Groene boek)	0,015	0,79	0,143	15%	0,02
	Bestrijden ongew. houtsoorten elzensingel (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	hoogte 1-2 meter, <5% bedekking, elzensingel bedekking 30-50%	IMAG (Groene boek)	0,009	0,47	0,143	5%	0,00
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,420	33,83	1,000	72%	24,36
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	0,298	24,01	1,000	14%	3,36
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster elzensingel (100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Elzensingel bedekking 30 - 50 %	IMAG (Groene boek)	0,189	15,22	1,000	5%	0,76
Inboeten landschapselement	Inboeten 25 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 25 st/100 m	Elzensingel bedekking > 75%	IMAG (Groene boek)	1,900	130,31	0,048	80%	5,00
	Inboeten 18 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 18 st/100 m	Elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	1,349	92,83	0,048	15%	0,67
	Inboeten 11 stuks per 100 m	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 inboeten landschappelijke beplanting 11 st/100 m	Elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,855	58,33	0,048	5%	0,14
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand elzensingel bedekking > 75 %	IMAG (Groene boek)	0,530	31,87	1,000	80%	25,49
	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien perceelsrand elzensingel bedekking 50 - 75 %	IMAG (Groene boek)	0,376	22,61	1,000	15%	3,39
	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,239	14,37	1,000	5%	0,72

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud Elzensingel bedekking > 75%	IMAG (Groene boek)	2,800	146,94	0,140	72%	14,81
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud elzensingel bedekking 50 - 75%	IMAG (Groene boek)	1,988	104,33	0,140	14%	2,04
	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud elzensingel 30 - 50 %	IMAG (Groene boek)	1,260	66,12	0,140	5%	0,46
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - Elzensingel bedekking > 75%, opruimen snoeihout na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,770	213,26	0,048	80%	8,19
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking > 75%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	2,840	149,04	0,095	80%	11,33
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 50-75%, opruimen takhout na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,257	151,45	0,048	15%	1,09
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 50-75%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	2,016	105,80	0,095	15%	1,51
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na eindkap	IMAG (Groene boek)	0,797	96,03	0,048	5%	0,23
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Elzensingel bedekking 30-50%, opruimen na snoei 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	1,278	67,07	0,095	5%	0,32
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking > 75%, opruimen snoeihout na eindkap	IMAG (Groene boek)	3,560	186,83	0,048	80%	7,17
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 50-70 %, opruimen takken na eindkap	IMAG (Groene boek)	2,527	132,61	0,048	15%	0,95
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - Elzensingel bedekking 30-50 %, opruimen na eindkap	IMAG (Groene boek)	1,602	84,07	0,048	5%	0,20
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met motorzaag - elzensingel bedekking > 75%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	4,000	259,49	0,048	80%	9,96
Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten 75 stammen 6-10 cm elzensingel bedekking > 75% in 7e en 14e jaar	IMAG (Groene boek)	1,470	95,36	0,095	80%	7,25	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 03 Elzensingel (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met motorzaag - elzensingel bedekking 50 - 75%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	2,840	184,24	0,048	15%	1,33
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Afzetten 53 stammen 6-10 cm, elzensingel bedekking 50-75%	IMAG (Groene boek)	1,044	67,73	0,095	15%	0,97
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	met motorzaag - Elzensingel bedekking 30 - 50%, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	1,800	116,77	0,048	5%	0,28
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Afzetten 34 stammen 6-10 cm, elzensingel bedekking 30 - 50%	IMAG (Groene boek)	0,662	42,95	0,095	5%	0,20
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzensingel > 75 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	8,020	420,88	0,048	80%	16,16
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzensingel bedekking 50 - 75 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	5,694	298,82	0,048	15%	2,15
	Vellen, snoeien, korten stamhout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met handgereedschap - elzenbedekking 30 - 50 %, eindkap stamhout	IMAG (Groene boek)	3,609	189,40	0,048	5%	0,45
Totaal kosten									151,11
Exploitatiesaldo									151,11

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 05 Knip- en scheerheg (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	67,67	1,000	44%	29,77
	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	67,67	0,400	13%	3,52
Heg knippen (per 100 m)	Knippen heg met motorheggeschaar	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IKL 2015	7,270	409,89	1,000	21%	86,08
	Knippen heg met trekker en mulcher/messenbalk	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 heggemaibalk aanbouw tractor	praktijkervaring Zuid-Limburg; jaarlijkse cyclus	IKL 2015	2,330	213,00	1,000	64%	136,32
	Knippen heg met trekker en mulcher/messenbalk	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 heggemaibalk aanbouw tractor	praktijkervaring Zuid-Limburg; 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	4,730	432,40	0,400	15%	25,94
	Maaien voet heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	0,260	15,63	1,000	21%	3,28
	Opruimen en naknippen heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	1,290	67,70	0,400	15%	4,06
	Opruimen en naknippen heg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	praktijkervaring Zuid-Limburg, 2-3 jaarlijkse cyclus	IKL 2015	1,290	67,70	1,000	85%	57,54
Totaal kosten									346,52
Exploitatiesaldo									346,52

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen
Beheertype: 06 Struweelhaag (per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	jaarlijks aanvul. onderhoud raster heg/haag (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	praktijkervaring Zuid-Limburg	IMAG (Groene boek)	0,840	67,67	1,000	87%	58,87
Landsch. struweelhaag afzetten	Afzetten struweelhaag en afvoeren takhout (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 1 knipschaar aanbouw hydraulische graafmachine 1 vrachtwagen	praktijkervaring Maasheggengebied	IKL 2015	12,600	2.617,95	0,167	70%	306,04
	Afzetten struweelhaag en afvoeren takhout (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 1 knipschaar aanbouw hydraulische graafmachine 1 vrachtwagen	praktijkervaring Maasheggengebied	IKL 2015	2,630	546,45	0,067	30%	10,98
Maaien landschapselement	Maaien perceelsrand (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaieren perceelsrand struweelhaag	IMAG (Groene boek)	1,050	63,14	1,000	100%	63,14
Tijdelijk verwijderen raster	Tijdelijk opbreken raster en oprollen (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Onderhoud struweelhaag	IMAG (Groene boek)	5,600	293,88	0,067	26%	5,12
Totaal kosten									444,15
Exploitatiesaldo									444,15

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: L01 Groenblauwe landschapselementen

Beheertype: 07 Laan (per rij per 100 m)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	Aanvul. onderhoud raster laan na snoei (100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)		IMAG (Groene boek)	0,840	67,67	0,200	100%	13,53
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle per 100 m landsch.	1 medewerker hoog tarief (A-149)	Laanbeplanting	IMAG (Groene boek)	1,050	68,60	0,250	25%	4,29
	Visual Tree Assessment (VTA-controle per 100 m landsch.	1 medewerker hoog tarief (A-149)	Laanbeplanting	IMAG (Groene boek)	1,050	68,60	0,500	60%	20,58
Maaien landschapselement	Maaien berm laan (per 100 m)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Lichte begroeiing grassen en braam.	IMAG (Groene boek)	0,350	36,47	1,000	50%	18,23
Vellen/snoeien bomen-landschap	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - versnipperen gesnoeide takken laan, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,180	262,66	0,200	25%	13,13
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 houtversnipperaar (A-054)	met inzet houtversnipperaar - versnipperen gesnoeide takken laan, stamdiameter > 60 cm	IMAG (groene boek)	3,060	368,69	0,200	60%	44,24
	Opruimen en verw. vrijkomend hout (per 100 meter)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	zonder houtversnipperaar - afvoeren gesnoeide takken laan, stamdiameter 20-60 cm	IMAG (Groene boek)	2,200	115,45			Exploitatiesaldo
					0,00				

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving
Beheertype: 01 Fortterrein

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	2,5 hectare per stuw, bediening vaker.	Alterra 2014	1,780	92,46	1,000	30%	27,74
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,500	5%	199,54
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,500	35%	286,95
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	1,500	40%	176,23
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,333	50%	30,03
	afvoeren ongew. vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	Afvoeren naar een "composthoop" in een aangrenzend natuurterrein	Ervaring TBO's	0,800	64,02	0,333	50%	10,66
	kruidskruis/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	30%	54,12
snoeien	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag middelzwaar (A-075)	10-25 m hoog; 16-20 takken/stam; 10 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	4,300	974,35	0,250	10%	24,36
	snoeien heggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschuur (A-077)	51.42.65 normale groei (freq.2); haag 40 cm breed en 1m hoog	Het Groene Boek	49,260	2.777,30	0,500	10%	138,87
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	53,76	1,000	100%	53,76
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	111,22	1,200	100%	133,47
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	21,60	1,000	100%	21,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **L02 Historische gebouwen en omgeving**

Beheertype: **01 Fortterrein**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Totaal kosten									1.225,94
----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	-----------------

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	30%	1,42

Totaal opbrengsten				1,42
---------------------------	--	--	--	-------------

Exploitatiesaldo				1.224,52
-------------------------	--	--	--	-----------------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **L02 Historische gebouwen en omgeving**
 Beheertype: **02 Historisch bouwwerk en erf (prijs per m2)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.	
onderhouden/vervangen	onderhoud/vervangen historisch erfgoed	1	Onderhoud historisch bouwwerk	Onderhoud Historisch bouwwerk	SBB	0,000	55,39	1,000	100%	55,39
Totaal kosten									55,39	
Exploitatiesaldo									55,39	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer
Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)
Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving
Beheertype: 03 Historische tuin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	wel droog en vlak maar perceelsgrootte 50 x 50 m, rijnsnelheid 6 km/u., werkbreedte 2	Ervaring TBO's	1,300	103,33	1,000	50%	51,66
bekalken/bemesten	bemesten (incl. aankoop mest)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 aankoop stikstofkunstmest	strooien 250 kg/ha van 0,5 u/ha; toeslag voor laden en lossen in depot en verdelen over de objecten.	Ervaring TBO's	2,500	207,51	1,000	50%	103,75
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	1000 st 2-3 jr bosplantsoen; als rekenvoorbeeld; inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	1,000	52,48	0,200	50%	5,25
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Kapvlakte, geen terreinvoorbereiding of bodembewerking, > 50% bedekt met tak-en tophout, geen grasz.	Normenboek NBL	22,000	1.154,54	0,200	50%	115,45
	Aankoop plantsoen wal/singel/s	1 Aankoop plantsoen wal/singel/s	gerekend 1000 stuks Quercus robur 60-100, w, 11, autochtoon	SBB	0,000	1.377,00	0,200	50%	137,70
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	6,000	50%	1.639,73
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra- berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	146,85	6,000	50%	440,56
verwijderen ongew. vegetatie	schoffelen/frezen/harken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	51.42.02.bb; middelzware grond; sierplantsoen (geen bodembedekkende heesters/botanische rozen)	Het Groene Boek	73,500	3.857,21	1,000	50%	1.928,60
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	Ervaring TBO's	12,000	629,75	0,500	50%	157,44
	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hoogwerker (A-012) 2 motorzaag middelzwaar (A-075)	10-25 m hoog; 16-20 takken/stam; 10 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	4,300	974,35	0,200	50%	97,43
	snoeien heggen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motor heggeschaar (A-077)	51.42.65 normale groei (freq.2); haag 40 cm breed en 1m hoog	Het Groene Boek	49,260	2.777,30	2,000	5%	277,73

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: L02 Historische gebouwen en omgeving

Beheertype: 03 Historische tuin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verzamelen gesnoeid hout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	laden en afvoeren snoeihout van dijk- en wegbeplantingen (van totaal ca 100 stuks bomen)	Normenboek NBL	1,540	123,23	0,500	50%	30,81
onderhouden/vervangen raster	onderhouden hekwerken/tuinafscheidings	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. historisch hekwerk	bedrag voor onderhoud/vernieuwen ijzeren/houten hekken of opnieuw voegen tuinmuren etc	Ervaring TBO's	3,000	587,87	1,000	100%	587,87
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat./afschr. bruggen historische tuin	door extra versieringen/fraai uiterlijk/historische waarde/bouwmaterialen extra bewerkelijk	Ervaring TBO's	4,000	1.442,48	1,000	100%	1.442,48
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	111,22	1,200	100%	133,47
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%	4,18
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	21,60	1,000	100%	21,60
Totaal kosten									7.244,34
Exploitatiesaldo									7.244,34

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: L03 Aardwerken
Beheertype: 01 Aardwerk en groeve

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	zoden leggen in (erosie)gaten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Lokaal de zoden steken	Ervaring TBO's	5,000	262,40	1,000	10%	26,24
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A- 241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,000	40%	1.064,24
	maaisel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra- berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	367,21	1,000	40%	146,88
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	300,65	0,200	59%	35,48
	afsteken/vrijmaken profielwand	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Geen gevaarlijke hoogte, geen zware bomen erop, materiaal mag onderin blijven liggen	Ervaring TBO's	20,000	1.049,58	0,100	50%	52,48
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	21,60	1,000	90%	19,44
Totaal kosten									1.344,75
Exploitatiesaldo									1.344,75

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur**Beheertype: 01 Zee en wad**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									0,57
Exploitatiesaldo									0,57

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 02 Duin- en kwelderlandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,000	5%	27,33
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	1,000	5%	14,69
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	60,05	1,000	50%	30,03
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	26,15	1,000	50%	13,07
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,050	6,42	1,000	37%	2,37
	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid; onderhoud per jaar.	Alterra 2016/7	0,140	11,14	1,000	13%	1,45
	plaatsen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 25 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,365	152,17	0,067	50%	5,10
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	17,15	0,067	37%	0,43
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	36,28	0,067	13%	0,32
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,64	0,067	50%	0,22

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N01 Grootschalige, dynamische natuur**

Beheertype: **02 Duin- en kwelderlandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Nornenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
Totaal kosten									98,60
Exploitatiesaldo									98,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 03 Rivier- en moeraslandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaieren zonder afvoer	maaieren/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223)	Overhoekjes maaieren met 1-assige trekker in nat gebied.	Alterra 2014	10,400	699,33	1,000	1%	6,99
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	60,05	1,000	80%	48,04
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	26,15	1,000	80%	20,92
verwijderen ongew. vegetatie	kruidkruis/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	10%	18,04
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	60%	15,74
	onderhouden veeraster 100 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	20%	8,92
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	80%	32,62
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	60%	2,75	
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	20%	1,94	
verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	80%	1,41	
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 03 Rivier- en moeraslandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									161,53
Exploitatiesaldo									161,53

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N01 Grootschalige, dynamische natuur

Beheertype: 04 Zand- en kalklandschap

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	0,620	42,24	1,000	100%	42,24
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,010	26,15	1,000	100%	26,15
reduceren stamtaal, geen oogst	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,100	20%	0,44
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,200	100%	20,99
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,050	6,42	1,000	75%	4,81
	onderhouden veeraster 25m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 25 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid; onderhoud per jaar.	Alterra 2016/7	0,140	11,14	1,000	25%	2,79
	plaatsen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 25 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,365	152,17	0,067	100%	10,20
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	17,15	0,067	75%	0,86
	verwijderen veeraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	36,28	0,067	25%	0,61
	verwijderen veeraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,64	0,067	100%	0,45
	inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N01 Grootchalige, dynamische natuur**

Beheertype: **04 Zand- en kalklandschap**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Nornenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
Totaal kosten									117,31
Exploitatiesaldo									117,31

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N02 Rivieren

Beheertype: 01 Rivier

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuw drempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	10%	0,21
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	18,37	1,000	10%	1,84
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									6,21
Exploitatiesaldo									6,21

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N03 Beken en bronnen

Beheertype: 01 Beek en bron

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	50%	1,04
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,500	50%	45,10
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	18,37	1,000	100%	18,37
onderhouden watergangen	uitmaaien met maaiboot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maaiboot (Groenwerk)	pag.618; omrekening volgens 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'maaiboot'	Groenwerk	0,556	69,50	1,200	50%	41,70
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	21,60	1,000	100%	21,60
Totaal kosten									127,80
Exploitatiesaldo									127,80

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 01 Kranswierwater

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	10%	0,21
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	0,200	2%	10,64
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	0,200	2%	1,17
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	53,76	1,000	100%	53,76
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									69,95
Exploitatiesaldo									69,95

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 02 Zoete plas

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	33%	0,69
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	0,200	2%	10,64
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	0,200	2%	1,17
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	53,76	1,000	100%	53,76
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									70,43
Exploitatiesaldo									70,43

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 03 Brak water

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	33%	0,69
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	0,200	5%	26,61
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	0,200	5%	2,94
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	53,76	1,000	100%	53,76
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									88,15
Exploitatiesaldo									88,15

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N04 Stilstaande wateren

Beheertype: 04 Afgesloten zeearm

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									0,57
Exploitatiesaldo									0,57

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 01 Moeras [OUD]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	70%	8,00
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uittrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	123,82	0,500	50%	30,95
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	dichte rietvegetatie, los verwerkt en gestort, 70 m3 maaisel/ha	Alterra 2018	6,080	1.150,24	0,100	50%	57,51
	maaien/oprapen gecombineerd	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	dichte rietvegetatie, los verwerkt en gestort, 70 m3 maaisel/ha	Alterra 2018	6,080	1.150,24	0,333	50%	191,52
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	562,63	0,100	50%	28,13
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	562,63	0,333	50%	93,68
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	10,000	601,29	0,200	40%	48,10
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	100%	102,42
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	147,77	0,450	50%	33,25
	uitmaaien watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaien sloten in nat en kwetsbaar terrein met midgraafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	42,47	0,450	50%	9,56
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									610,88

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen

Beheertype: 01 Moeras [OUD]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Exploitatiesaldo

610,88

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N05 Moerassen**

Beheertype: **02 Gemaaid rietland (met ingebruikgeving)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,bossen riet (46 cm) 350 stuks	1	30%	292,25
	via ingebruikgeving,bossen riet (46 cm) 350 stuks	1	60%	10,86
Totaal opbrengsten				303,11
Exploitatiesaldo				-303,11

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 03 Veenmoeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	23,37	1,000	90%	21,04
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	winter: maaien en binden riet met 1-assige trekker in moeras	Alterra 2017	3,850	261,54	1,000	18%	47,08
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	transport rietbossen op perceel (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,890	710,04	1,000	23%	163,31
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen rietbosjes voor transport (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,920	203,62	1,000	23%	46,83
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 maabalk 230 cm	maaien en binden riet met Carraro-trekker in niet-gecultiveerd moeras	Alterra 2017	2,640	215,29	1,000	5%	10,76
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	winter: maaien en binden met rupsbinder in moeras (dichte vegetatie, los gestort)	Alterra 2017	6,080	1.150,24	1,000	5%	57,51
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013) 1 Vork / schuif	maaien en opduwen niet-gecultiveerd riet met 1-assige trekker (zeer moeilijke omstandigheden)	Alterra 2017	13,800	967,02	1,000	5%	48,35
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	562,63	1,000	33%	185,67
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten opslag veenmoeras met kettingzaag, 389 stuks per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	8,330	540,38	0,200	40%	43,23
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	90%	92,18
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	147,77	0,500	45%	33,25
	uitmaaien watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaien sloten in nat en kwetsbaar terrein met midigraafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	42,47	0,500	45%	9,56

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 03 Veenmoeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									766,53
Exploitatiesaldo									766,53

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 04 Dynamisch moeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	35%	4,00
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,040	50%	131,42
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m3 (A-136)	hoge opbrengst van 400m3/ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m3; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.743,96	0,040	50%	34,88
	plagsel afvoeren naar centraal depot in moeras	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 dumper (A-082)	incl. laden, afstand tot depot <20 km (prijs per m3/km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	158,13	0,040	50%	3,16
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	winter: maaien en binden met rupsbinder in moeras (dichte vegetatie, los gestort)	Alterra 2017	6,080	1.150,24	0,333	20%	76,61
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013) 1 Vork / schuif	maaien en opduwen niet- gecultiveerd riet met 1-assige trekker (zeer moeilijke omstandigheden)	Alterra 2017	13,800	967,02	1,000	1%	9,67
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	winter: maaien en binden riet met 1-assige trekker in moeras	Alterra 2017	3,850	261,54	0,333	12%	10,45
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen rietbosjes voor transport (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,920	203,62	0,333	12%	8,14
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	transport rietbossen op perceel (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,890	710,04	0,333	12%	28,37
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	verzamelen rietbosjes voor transport (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,920	203,62	1,000	1%	2,04
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	transport rietbossen op perceel (2000 bosjes/ha)	Alterra 2017	3,890	710,04	1,000	1%	7,10
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening 2014); vrachtwagen vervangen door boot	Alterra 2014	0,829	562,63	0,333	32%	59,95
	maaisel afvoeren en composteren 8 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 boot (SBB) 1 Inname vers maaisel 8 ton	op basis van notitie kosten bulken 2002 (nw. berekening	Alterra 2014	0,829	562,63	1,000	1%	5,63

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen
Beheertype: 04 Dynamisch moeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
			2014); vrachtwagen vervangen door boot						
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk) 1 kosten hoefsmit (gemiddelde graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	0,770	60,05	1,000	50%	30,03
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,010	26,15	1,000	50%	13,07
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten opslag dynamisch moeras met kettingszaag, 52 stuks per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	1,110	72,01	0,333	90%	21,58
	afgraven en plagsel naar (tijd.) depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen tbv verwijderen ongew. vegetatie, 1000 m3/ha, en tijd. depot op 50 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,200	1%	13,14
	plagsel in (tijd.) depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 dumper (A-082)	Afgeleid van: Quick scan Kosten van Bulk en groenresten (Alterra)	Alterra 2002	5,000	527,09	0,200	1%	1,05
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	36%	9,44
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	14%	6,24
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	50%	20,39
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	36%	1,65
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	14%	1,36

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N05 Moerassen

Beheertype: 04 Dynamisch moeras [NIEUW]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	50%	0,88
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	35%	35,85
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,230	28,59	0,500	35%	5,00
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	73,09	0,500	35%	12,79
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
uitv. sanitaire maatregelen	ruimen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruimen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
Totaal kosten									561,66
Exploitatiesaldo									561,66

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	100%	11,43
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,020	10%	13,14
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick- scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	794,45	0,020	10%	1,59
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	123,82	0,330	30%	12,26
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker met rietmaaier (A-013)	winter: maaien en binden riet met 1-assige trekker in moeras	Alterra 2017	3,850	261,54	1,000	26%	68,00
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaier binder voor riet	winter: maaien en binden met rupsbinder in moeras (dichte vegetatie, los gestort)	Alterra 2017	6,080	1.150,24	1,000	3%	34,51
	maaien/snijden	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 slee riettransport 1-assige trekker	winter: transport rietbossen op perceel (1500 bosjes/ha)	afgeleid Alterra 2017	2,920	532,98	1,000	26%	138,58
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	winter: verzamelen rietbossen op perceel (1500 bosjes/ha)	afgeleid Alterra 2017	2,940	152,71	1,000	26%	39,71
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	maaien zomerriet met bosmaaier	WenR 2020	37,400	2.248,82	1,000	2%	44,98
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte 1-assige trekker 6 kW 1 maaibalk 130 cm	maaien zomerriet met lichte 1- assige trekker en maaibalk	WenR 2020	6,650	441,57	1,000	36%	158,97
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 maaibalk 230 cm	maaien zomerriet met lage trekker en maaibalk	WenR 2020	2,630	214,47	1,000	19%	40,75
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 Rupsmaaimachine met maaibalk en dwarshooier	maaien zomerriet met rupstrekker met maaibalk en bandhooier	WenR 2020	1,150	264,63	1,000	10%	26,46
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	wiersen zomerriet - handmatig	WenR 2020	27,100	1.422,18	1,000	2%	28,44
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte 1-assige trekker 6 kW	wiersen zomerriet met lichte 1- assige trekker en bandhooier	WenR 2020	3,750	251,59	1,000	36%	90,57

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 dwars-/snelhooier t.b.v. 1 assige trekker							
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte trekker 25 - 35 kW 1 wielhark (acrobaat)	wiersen zomerriet met kleine trekker en wielhark	WenR 2020	1,920	138,80	1,000	19%	26,37
	opduwen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lichte 1-assige trekker 6 kW 1 Vork / schuif	opduwen zomerriet met lichte 1-assige trekker 6 kW en vork	WenR 2020	6,100	395,72	1,000	38%	150,37
	opduwen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 Vork / schuif	opduwen zomerriet met trekker 35-45 kW en vork	WenR 2020	2,380	186,62	1,000	19%	35,46
	opduwen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 rupstrekker 1 Vork / schuif	opduwen zomerriet met rupstrekker en vork	WenR 2020	2,690	592,66	1,000	5%	29,63
	hakselen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 rupsopraapwagen, zelfrijdend 1 hakselaar	hakselen zomerriet met rupsopraapwagen met hakselaar	WenR 2020	2,830	738,68	1,000	5%	36,93
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	440,57	1,000	95%	418,55
verwijderen ongew. vegetatie	rooien/uitpennen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	uitpennen met kettingzaag veenmosrietland, 618 stuks per keer, exclusief afvoer	WenR 2020	8,000	518,98	0,500	15%	38,92
	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten opslag in veenmosrietland met kettingzaag, 311 stuks per keer, incl lopend afvoeren over 50 m	WenR 2020	6,670	432,70	0,200	15%	12,98
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis GIS-analyse gehele terrein (% te bew. opp 100 %)	Alterra 2016	0,540	28,34	0,200	100%	5,67
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	53,76	1,000	100%	53,76
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	73,09	0,300	100%	21,93

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 01 Veenmosrietland en moerasheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	uitmaaieren watergang 100 m ¹ /ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaieren sloten in nat en kwetsbaar terrein met mid-graafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	42,47	0,300	100%	12,74
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20

Totaal kosten

1.559,89

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	20%	0,95

Totaal opbrengsten

0,95

Exploitatiesaldo

1.558,94

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 02 Trilveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	100%	11,43
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uittrezen, 750 m per ha	Het Groene Boek IMAG	1,500	123,82	1,000	80%	99,05
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,000	100%	2.660,60
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	1,000	100%	293,72
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	100%	102,42
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	0,450	100%	25,73
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,460	73,09	0,450	100%	32,89
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
Totaal kosten									3.233,04
Exploitatiesaldo									3.233,04

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 03 Hoogveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	100%	2,08
verwijderen toplaag	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppemachine 18 m3 (A-136)	hoge opbrengst van 400m3/ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m3; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.743,96	0,030	10%	5,23
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	0,100	10%	5,47
	maaisel afvoeren en composteren 3 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 3 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,311	220,36	0,100	10%	2,20
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	40%	43,49
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	27,19	1,000	40%	10,87
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,200	40%	14,43
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100%)	Alterra 2016	0,310	16,27	0,200	100%	3,25
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,200	40%	6,60
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 25 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	na splitsing in 'plaatsen schapenraster' en 'onderhoud schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,165	19,98	1,000	30%	5,99
	onderhouden schapenraster 25 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,350	29,69	1,000	10%	2,97
	plaatsen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker)	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,225	318,12	0,067	40%	8,53

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 03 Hoogveen

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 materiaalkosten aanleg schapenraster 25 m							
	plaatsen schapenraster m/ha	25 3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen; incl. wikkelmachine (materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	0,208	44,31	0,067	40%	1,19
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	17,15	0,067	30%	0,34
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	36,28	0,067	10%	0,24
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,64	0,067	40%	0,18
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel stuwen, dus veel onderhoud	Ervaring TBO's	2,200	115,45	1,000	100%	115,45
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,300	100%	0,86
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	3,65	0,300	100%	1,10
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
Totaal kosten									237,68

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	40%	1,89
Totaal opbrengsten				1,89
Exploitatiesaldo				235,79

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 04 Vochtige heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,040	25%	65,71
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m ³ (A-136)	hoge opbrengst van 400m ³ /ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m ³ ; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.743,96	0,040	25%	17,44
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	238,34	0,040	55%	5,24
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,040	50%	3,89
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	0,100	10%	5,47
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	100%	108,73
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	27,19	1,000	100%	27,19
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,200	100%	36,08
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis GIS-analyse gehele terrein (% te bew. opp 100 %)	Alterra 2016	0,540	28,34	0,200	100%	5,67
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	787,19	0,100	2%	1,57
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,200	100%	16,49
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 40 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en	Alterra 2016/7	0,264	31,95	1,000	75%	23,97

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei

Beheertype: 04 Vochtige heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	onderhouden schapenraster 40 m/ha incl. hek	1 materiaal/afschrijving schapenraster 40 m 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 40 m	'onderhouden schapenraster' ;onderhoud per jaar handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,550	46,96	1,000	25%	11,74
	plaatsen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 40 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,360	508,98	0,067	100%	34,10
	plaatsen schapenraster 40 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	0,332	70,73	0,067	100%	4,74
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	75%	1,38
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	57,99	0,067	25%	0,97
	verwijderen schapenraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 40 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,050	10,43	0,067	100%	0,70
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,300	100%	0,86
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	4,77	0,300	100%	1,43
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20

Totaal kosten

380,56

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
-------------	------------	-----------	--------	-----------------------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N06 Voedselarme venen en vochtige hei**

Beheertype: **04 Vochtige heide**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers						0	100%	4,73
Totaal opbrengsten									4,73
Exploitatiesaldo									375,83

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 05 Zwakgebufferd ven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	80%	9,14
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	kleinschalig plaggen, 1000 m3/ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,050	3%	9,86
	baggeren incl. afvoer bagger					0,00	0,050	80%	0,00
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,050	3%	0,29
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	0,100	10%	5,47
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	146,85	0,100	10%	1,47
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,333	30%	18,02
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp 100%)	Alterra 2016	0,520	27,29	0,333	100%	9,09
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,333	30%	8,24
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	20%	20,48
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,300	100%	0,86
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten	Alterra	0,023	3,65	0,300	100%	1,10

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N06 Voedselarme venen en vochtige hei**

Beheertype: **05 Zwakgebufferd ven**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
Totaal kosten									91,21
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers						0	30%	1,42
Totaal opbrengsten									1,42
Exploitatiesaldo									89,79

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N06 Voedselarme venen en vochtige hei
Beheertype: 06 Zuur ven of hoogveenven

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	100%	2,08
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,000	5%	27,33
	maaisel afvoeren en composteren 2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 2 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,207	146,85	1,000	5%	7,34
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,333	15%	9,01
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %)	Alterra 2016	0,580	30,44	0,333	100%	10,14
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,333	15%	4,12
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen per 50 hectare	Over een groter terrein eventueel water op kunnen zetten	Ervaring TBO's	0,350	53,76	1,000	100%	53,76
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
Totaal kosten									120,97

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers	0	15%	0,71
Totaal opbrengsten				0,71
Exploitatiesaldo				120,26

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden
Beheertype: 01 Droge heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,020	10%	13,14
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	238,34	0,020	10%	0,48
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,020	10%	0,39
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	0,500	5%	13,66
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	80%	86,98
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,030	27,19	1,000	80%	21,75
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,250	100%	45,10
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %)	Alterra 2016	0,550	28,86	0,250	100%	7,22
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	787,19	0,050	2%	0,79
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt)	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,250	100%	20,62
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	15,94	1,000	60%	9,56
	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	handmatig onderhoud veeraster - slechte	Alterra 2016/7	0,340	26,96	1,000	20%	5,39

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden
Beheertype: 01 Droge heide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen veeraster 60 m/ha	1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	bereikbaarheid ; onderhoud per jaar plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	365,19	0,067	80%	19,57
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	60%	1,10
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	57,99	0,067	20%	0,78
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	15,81	0,067	80%	0,85
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
Totaal kosten									250,98
Opbrengsten	Activiteit					Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.	
	in eigen regie, verkoop houtsnippers					0	100%	4,73	
Totaal opbrengsten									4,73
Exploitatiesaldo									246,25

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden
Beheertype: 02 Zandverstuiving

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,040	10%	26,28
	uitzeven mos/gras en humus afvoeren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-/veeg- en laadwagen (A-083) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006)	terrein vlak, min.lengte 100 m, min.breedte 50 m, depot <100m van werkterrein	Normenboek NBL	8,000	1.690,34	0,200	10%	33,81
	plagsel afvoeren naar centraal depot	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	incl.laden, afstand tot depot < 20 km (prijs per m ³ /km omgerekend)	Normenboek NBL	1,500	238,34	0,240	10%	5,72
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,040	10%	0,78
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	15%	16,31
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	27,19	1,000	15%	4,08
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 5-25% bedekking	Normenboek NBL	5,000	300,65	0,250	50%	37,58
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100%)	Alterra 2016	0,590	30,96	0,250	100%	7,74
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,250	50%	10,31
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 25 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	na splitsing in 'plaatsen schapenraster' en 'onderhoud schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,165	19,98	1,000	11%	2,20
	onderhouden schapenraster 25 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 25 m	handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,350	29,69	1,000	4%	1,19

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N07 Droge heiden
Beheertype: 02 Zandverstuiving

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen schapenraster m/ha	25 2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 25 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,225	318,12	0,067	15%	3,20
	plaatsen schapenraster m/ha	25 3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen; incl. wikkelmachine (materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	0,208	44,31	0,067	15%	0,45
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,119	17,15	0,067	11%	0,13
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,259	36,28	0,067	4%	0,10
	verwijderen schapenraster 25 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 25 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,032	6,64	0,067	15%	0,07
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Norrenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
Totaal kosten									153,52

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	50%	2,36
Totaal opbrengsten				2,36
Exploitatiesaldo				151,16

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen

Beheertype: 01 Strand en embryonaal duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									14,40
Exploitatiesaldo									14,40

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 02 Open duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 100 kW 2 dumper (A-082)	plaggen in duinen, exclusief maken van stuifkuilen	WenR 2020	28,900	10.830,95	0,025	23%	62,28
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	794,45	0,025	23%	4,57
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	794,45	0,050	2%	0,79
	uitgraven stuifkuil	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 100 kW 2 dumper (A-082)	afgraven van plagsel en zand, 2000m3 per keer, 0,5 actieve stuifkuil per ha, 1 stuifkuil is 0,04 ha	WenR 2020	37,600	14.091,48	0,050	2%	14,09
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	90%	97,86
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	27,19	1,000	90%	24,47
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	afzetten opslag in open duin met bosmaaier, 166 stuks per keer	WenR	0,420	25,25	0,200	100%	5,05
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %).	Alterra 2016	0,330	17,32	0,200	100%	3,46
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	787,19	0,050	2%	0,79
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,200	100%	16,49
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7/8	0,420	52,44	1,000	67%	35,14

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen

Beheertype: 02 Open duin

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	onderhouden veeraster 200 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,130	89,70	1,000	23%	20,63
	plaatsen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 200 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	2,920	1.217,30	0,067	90%	73,40
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	136,63	0,067	67%	6,13
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	2,070	289,95	0,067	23%	4,47
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,252	52,47	0,067	90%	3,16
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									387,18

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers	0	100%	4,73
Totaal opbrengsten				4,73
Exploitatiesaldo				382,45

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 03 Vochtige duinvallei

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,040	10%	26,28
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	794,45	0,040	10%	3,18
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren in duin, reguliere trekker (terrein 50 x 50 m)	WenR 2020	2,380	247,98	1,000	26%	64,47
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	maaieren in duin, lager trekker (50% duindoorn, terrein 50 x 50 m)	WenR 2020	2,940	272,14	1,000	14%	38,10
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wielhark (acrobaat) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	wiersen duin met reguliere trekker (terrein 50 x 50)	WenR 2020	1,830	181,99	1,000	26%	47,32
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 lage trekker, 35 - 45 kW 1 Bandhooier, werkbr. 250 - 300 cm	wiersen duin met lage trekker (terrein 50 x 50 m)	WenR 2020	3,030	249,41	1,000	14%	34,92
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen 17 m ³	oprapen maaisel vochtig duin, 100 m ³ /ha, transport 250 m	WenR 2020	1,210	143,94	1,000	40%	57,58
	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,000	35%	931,21
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	1,000	75%	220,29
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	5%	9,02
onderhouden/vervangen raster	onderhouden schapenraster 200 m ¹ /ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 200 m	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,320	159,79	1,000	75%	119,84

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 03 Vochtige duinvallei

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 200 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,800	2.544,89	0,067	75%	127,88
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	1,660	353,67	0,067	75%	17,77
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	136,63	0,067	75%	6,87
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,252	52,47	0,067	75%	2,64
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,300	100%	0,86
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	4,77	0,300	100%	1,43
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
Totaal kosten									1.716,85
Exploitatiesaldo									1.716,85

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 04 Duinheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen toplaag	plaggen en plagsel naar (tijd.)depot brengen	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225) 2 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 2 dumper (A-082)	kleinschalig plaggen, 1000 m ³ /ha, en tijdelijk depot op 500 meter	Alterra 2016	18,800	6.571,14	0,040	10%	26,28
	chopperen en maaisel naar (tijd.)depot brengen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 choppermachine 18 m ³ (A-136)	hoge opbrengst van 400m ³ /ha; depotafstand 750 m; wageninhoud 18 m ³ ; transport over zandwegen	Normenboek NBL	10,400	1.743,96	0,040	5%	3,49
	plagsel in (tijd.)depot omzetten/composteren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Afgeleid van de notitie: Quick-scan Kosten van het Bulken van Groenresten van J.J. de Jong.	Alterra 2002	5,000	794,45	0,040	15%	4,77
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m ³ /ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	0,500	10%	27,33
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	0,500	10%	14,69
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	80%	86,98
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,030	27,19	1,000	80%	21,75
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,200	100%	36,08
	verzamelen ongew.vegetatie	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	gemiddelde kosten bepaald op basis van GIS-analyse gehele terrein (% te bew opp. 100 %).	Alterra 2016	0,330	17,32	0,200	100%	3,46
	afbranden heide-/duinvegetatie	6 medewerker laag tarief (A-86) 6 handgereedschap (A-064)	Heide en jonge opslag branden	Normenboek NBL	2,500	787,19	0,040	5%	1,57
	versnipperen vrijgekomen hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 houtversnipperaar (A-054) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Verspanen loofbomen dbh 4 cm (bij kaalslag van smalle singels; ipv 5000st/ha maar 50st/ha geschikt	Normenboek NBL	0,500	82,47	0,200	100%	16,49

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N08 Open duinen
Beheertype: 04 Duinheide

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	15,94	1,000	60%	9,56
	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,340	26,96	1,000	20%	5,39
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	365,19	0,067	80%	19,57
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	60%	1,10
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	57,99	0,067	20%	0,78
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	15,81	0,067	80%	0,85
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40

Totaal kosten
294,55
Opbrengsten
Activiteit
Productie
% opp.
**Opbrengst
per ha p.j.**

in eigen regie, verkoop houtsnippers

0

100%

4,73

**Totaal
opbrengsten**
4,73
Exploitatiesaldo
289,82

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N09 Schorren en kwelders
Beheertype: 01 Schor of kwelder

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,000	3%	16,40
	maaisel afvoeren en composteren 5 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 5 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,518	367,21	1,000	3%	11,02
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk)		Alterra 2016	2,700	160,31	1,000	57%	91,37
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	28,22	1,000	57%	16,09
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	5%	9,02
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	15,94	1,000	43%	6,85
	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,340	26,96	1,000	14%	3,77
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	365,19	0,067	57%	13,95
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	43%	0,79
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	57,99	0,067	14%	0,54
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	15,81	0,067	57%	0,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N09 Schorren en kwelders

Beheertype: 01 Schor of kwelder

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 10m/ha	1 landbouwwagen 2-assig (A-129) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,050	7,20	1,000	100%	7,20
Totaal kosten									177,61
Exploitatiesaldo									177,61

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N10 Vochtige schraalgraslanden
Beheertype: 01 Nat schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	23,37	1,000	100%	23,37
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	57,78	0,500	100%	28,89
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,333	10%	6,48
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,000	70%	1.862,42
	maaieren/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	2,000	30%	327,95
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	1,300	100%	381,84
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	1%	1,80
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	100%	102,42
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	111,22	0,300	100%	33,37
	uitmaaieren watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaieren sloten in nat en kwetsbaar terrein met midigraafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	42,47	0,300	100%	12,74
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									2.795,68
Exploitatiesaldo									2.795,68

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N10 Vochtige schraalgraslanden
Beheertype: 02 Vochtig hoogland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening vaker.	Alterra 2014	0,450	23,37	2,000	100%	46,75
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 225 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,450	37,14	0,500	15%	2,79
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 225 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,450	37,14	0,200	85%	6,31
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,200	80%	31,15
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaïen met lichtere trekker (40 KW) met zijmaaier; tijdnorm gemiddelde verschillende werkmethoden	Alterra 2014	1,480	131,56	1,250	35%	57,56
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003)	Maaïen met lichtere trekker (40 KW) met front en zijmaaier; tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	155,68	1,250	35%	68,11
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	maaïen met gespecialiseerde rupsmaaier; tijdnorm is gemiddelde verschillende werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	465,45	1,250	15%	87,27
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Gebruik kleinere trekker (40 kW) bij nattere terreinomstandigheden.	Alterra 2014	2,610	214,04	1,250	85%	227,42
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	grasland-losplaats 200 m; vochtig/oneffen; 4 km/u; 5 m wiersafstand; 150 m ³ /ha	Normenboek NBL	1,870	297,13	1,250	85%	315,70
	maaïen/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m ³ maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,250	15%	498,86
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	440,57	1,250	15%	82,61
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86)	matige begrazingsdruk met deels 'boerenvee' op matig veilig terrein	Ervaring TBO's	1,200	62,33	1,000	60%	37,40

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N10 Vochtige schraalgraslanden
Beheertype: 02 Vochtig hoogland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	15,58	1,000	60%	9,35
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	5%	9,02
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	15,94	1,000	60%	9,56
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	365,19	0,067	60%	14,68
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	60%	1,10
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	15,81	0,067	60%	0,64
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 20 hectare	molen/pomp en stuw nodig om relatief klein terrein op het juiste waterpeil te houden	Alterra 2014	0,040	102,42	1,000	100%	102,42
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	147,77	0,450	100%	66,50
	uitmaaien watergang 100 m1/ha (nat kwetsbaar terrein)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine 1 aanbouw maaikorf (A-043)	uitmaaien sloten in nat en kwetsbaar terrein met midi-graafmachine en maaikorf	Alterra 2018	0,340	42,47	0,450	100%	19,11
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									1.708,70

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N10 Vochtige schraalgraslanden**

Beheertype: **02 Vochtig hooiland**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaien						1	85%	57,43
Totaal opbrengsten									57,43
Exploitatiesaldo									1.651,27

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N11 Droge schraalgraslanden
Beheertype: 01 Droog schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	nat (of hellend) terrein, afstand perceel - depot 50 m, 150 m3 maaisel/ha	Normenboek NBL	8,460	2.660,60	1,000	10%	266,06
	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,000	45%	245,96
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	440,57	1,000	55%	242,32
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk) 1 kosten hoefsmid (hogere graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	2,700	173,68	1,000	50%	86,84
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	28,22	1,000	50%	14,11
verwijderen ongew. vegetatie	kruidskrub/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	5%	9,02
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7/8	0,420	52,44	1,000	19%	9,96
	onderhouden veeraster 200 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 200 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,130	89,70	1,000	6%	5,38
	onderhouden schapenraster 200 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 200 m	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	1,320	159,79	1,000	19%	30,36
	onderhouden schapenraster 200 m1/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 200 m	handmatig onderhoud schapenraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	2,790	236,93	1,000	6%	14,22
	plaatsen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 200 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	2,920	1.217,30	0,067	25%	20,39

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N11 Droge schraalgraslanden

Beheertype: 01 Droog schraalland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 200 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,800	2.544,89	0,067	25%	42,63
	plaatsen schapenraster 200 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	1,660	353,67	0,067	25%	5,92
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	136,63	0,067	19%	1,74
	verwijderen veeraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	2,070	289,95	0,067	6%	1,17
	verwijderen veeraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,252	52,47	0,067	25%	0,88
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,948	136,63	0,067	19%	1,74
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	2,070	289,95	0,067	6%	1,17
	verwijderen schapenraster 200 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 200 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,252	52,47	0,067	25%	0,88
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									1.015,13
Exploitatiesaldo									1.015,13

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
maaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaien ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	86,23	1,000	70%	60,36
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,200	40%	262,36
	maaisel afvoeren en composteren 4 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 4 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,414	293,72	1,200	40%	140,99
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	105,08	1,000	70%	73,56
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	grotendeels aangewezen op zoetwater gebracht door de mens/weidepomp	ervaring TBO's	0,600	56,79	1,000	70%	39,76
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	5%	9,02
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 1500m/ha incl. kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 1500 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	3,150	393,32	1,000	20%	78,66
	onderhouden schapenraster 1500 m/ha incl. hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving schapenraster 1500 m	na splitsing 'plaatsen schapenraster' en 'onderhouden schapenraster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	9,900	1.198,45	1,000	70%	838,91
	plaatsen veeraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 1500 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	21,900	9.129,76	0,067	20%	122,34
	plaatsen schapenraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg schapenraster 1500 m	plaatsen palen schapenraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	13,500	19.086,71	0,067	70%	895,17
	plaatsen schapenraster 1500 m/ha	3 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wikkelmachine (A-142)	bevestigen schapenraster aan geplaatste palen (gebruikt materiaal bij 'plts palen')	Alterra 2016/7	12,450	2.652,50	0,067	70%	124,40

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 01 Bloemdijk

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	7,110	1.024,74	0,067	20%	13,73
	verwijderen veeraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 1500 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	1,890	393,59	0,067	20%	5,27
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	7,110	1.024,74	0,067	70%	48,06
	verwijderen schapenraster 1500 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 1500 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	1,890	393,59	0,067	70%	18,46
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62
	slootmaaisel afvoeren en composteren 1,2 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,930	147,77	1,200	100%	177,32
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60
Totaal kosten									2.980,59
Exploitatiesaldo									2.980,59

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 02 Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	49,53	0,500	25%	6,19
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	0,333	10%	6,48
maaieren, afvoeren/oogsten gew	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren met reguliere trekker (60 KW) met schotelmaaier, tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	0,930	91,78	1,600	5%	7,34
	maaieren/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaieren reguliere trekker (60 kW) met front- en zijmaaier, tijdnorm gemiddelde, randen ged. begroeid.	Alterra 2014	0,930	106,93	1,600	5%	8,55
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	48,89	3,200	10%	15,64
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	78,03	1,600	10%	12,48
	opraperen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	174,86	1,600	10%	27,98
	maaieren/opraperen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "opraperen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,600	15%	131,18
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	440,57	1,600	15%	105,74
verwijderen ongew. vegetatie	kruiden/distels maaieren (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	15%	27,06
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	20%	5,25

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N12 Voedselrijke graslanden en akkers**
 Beheertype: **02 Kruiden- en faunarijk grasland (met IGG)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	20%	8,16
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	20%	0,92
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	20%	0,35
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief weinig kunstwerken om te onderhouden van regulier geld	Ervaring TBO's	0,080	4,20	1,000	100%	4,20
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	28,59	0,450	100%	12,87
	frezen slootmaaisel 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,049	5,42	0,450	100%	2,44
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									397,22

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaieren	3	10%	20,27
	via ingebruikgeving,begrazen binnen raster/ sloten	1	50%	40,54
	via ingebruikgeving,maaieren	1	25%	25,34
Totaal opbrengsten				86,15
Exploitatiesaldo				311,07

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 03 Glanshaverhooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijnsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	39,74	0,500	20%	3,97
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	49,53	0,333	100%	16,49
maaaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaaien ivm ruijgte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	86,23	1,000	20%	17,25
maaaien, afvoeren/oogsten gew	maaaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaaien met reguliere trekker (60 KW) met schotelmaaier, tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	0,930	91,78	1,600	50%	73,42
	maaaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240)	Maaaien reguliere trekker (60 kW) met front- en zijmaaier, tijdnorm gemiddelde, randen ged. begroeid.	Alterra 2014	0,930	106,93	1,600	50%	85,54
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	48,89	3,200	100%	156,45
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	78,03	1,600	100%	124,85
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	174,86	1,600	100%	279,77
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	105,08	1,000	20%	21,02
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	grotendeels aangewezen op zoetwater gebracht door de mens/weidepomp	ervaring TBO's	0,600	56,79	1,000	20%	11,36
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	10%	18,04
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	20%	5,25

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 03 Glanshaverhooiland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.	
	plaatsen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	20%	8,16
	verwijderen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	20%	0,92
	verwijderen veeraster m/ha	100	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	20%	0,35
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang m1/ha	50	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	28,59	0,450	100%	12,87
	frezen slootmaaisel m1/ha	50	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,049	5,42	0,450	100%	2,44
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha		1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40

Totaal kosten

852,53

Opbrengsten

Activiteit

Productie

% opp.

**Opbrengst
per ha p.j.**

in eigen regie,maaaien

3

100%

202,68

**Totaal
opbrengsten**

202,68

Exploitatiesaldo

649,85

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 04 Zilt- en overstromingsgrasland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	20%	2,29
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	39,74	0,500	100%	19,87
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 300 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,600	49,53	0,500	100%	24,76
	herprofiëren sloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 hydraulische graafmachine (A-225)	Klei, norm voor greppel graven (0,45 u/100 m) en 0,2 u/100 m verwerken vrijkomende grond	Normenboek NBL	0,650	80,41	0,200	20%	3,22
maaien zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaien ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	86,23	1,000	80%	68,98
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/oprapen gecombineerd	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	tijdsnorm gebaseerd op "oprapen maaisel grasland" 150m3/ha maar ander materieel (geen rups)	Normenboek NBL	3,120	546,58	1,000	20%	109,32
	maaisel afvoeren en composteren 6 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Inname vers maaisel 6 ton	Op basis van notitie kosten bulken 2002; nieuwe Alterra-berekening 2014.	Alterra 2014	0,621	440,57	1,000	20%	88,11
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk)		Alterra 2016	2,700	160,31	1,000	100%	160,31
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,050	28,22	1,000	100%	28,22
verwijderen ongew. vegetatie	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	50%	90,19
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	75%	19,67
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	25%	11,15

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 04 Zilt- en overstromingsgrasland

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.	
	plaatsen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	100%	40,78
	verwijderen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	75%	3,43
	verwijderen veeraster m/ha	100	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	25%	2,43
	verwijderen veeraster m/ha	100	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	100%	1,76
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang m1/ha	100	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	0,450	100%	25,73
	frezen slootmaaisel m1/ha	100	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,100	11,06	0,450	100%	4,98
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha		1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									719,60	
Exploitatiesaldo									719,60	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 05 Kruiden- en faunarijke akker [met IGG]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	cultivatoren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cultivator (A-027)	0,30 ha gem.opp. en dan gemiddelde tussen zand en veen (2,70 u) en klei (3,20 u)	Normenboek NBL	2,950	239,22	1,750	50%	209,31
	ploegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 wentelploeg 2-scharig akker (A-028)	werkdiepte 25 cm; gem.opp 0,30 ha	Normenboek NBL	6,000	602,67	1,000	50%	301,33
	frezen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 grondfrees (overtop) (A-032)	met zode, oppervlakte 0,3 ha	Normenboek NBL	4,800	477,73	1,000	50%	238,86
zaaien/planten	zaaien (incl. aankoop graan/zaad)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 zaaimachine (A-041) 1 graan/kruidenmengselzaad	> 0,1 ha opp. 50 kg zaad, werkbreedte 2 tot 3 meter	Normenboek NBL	2,300	338,37	1,000	50%	169,18
maaien, afvoeren/oogsten gew	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 combine 150 kw (graan)	oogsten granen met maaidorser; incl. transport maaidorser naar akker	Alterra 2016	0,930	254,98	1,000	50%	127,49
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 dumper (A-082)	transport geoogst graan naar opslag (3 km).	Alterra 2016	0,180	18,98	1,000	50%	9,49
	maaien/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 150 Kw (A-081) 1 grootpakkenpers (stro)	strobalen persen met grootpakkenpers achter trekker na maaidorsen graan	Alterra 2016	0,240	62,99	1,000	50%	31,50
	maaien/snijden	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 laadschop 1750 liter 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	opladen strobalen in veld, inclusief 3 km lokaal transport	Alterra 2016	0,390	79,60	1,000	50%	39,80
verwijderen ongew. vegetatie	schoffelen/frezen/harken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cultivator (A-027)	werkbreedte 225 cm; klei; 0,30 ha oppervlakte	Normenboek NBL	3,200	259,49	2,000	50%	259,49
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,230	28,59	0,450	40%	5,15
	frezen slootmaaisel 50 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 Wallenfrees	frezen van slootmaaisel in minder kwetsbare natuurgebieden (N12)	Alterra 2017	0,049	5,42	0,450	40%	0,98
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40

Totaal kosten
1.406,98

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers

Beheertype: 05 Kruiden- en faunarijke akker [met IGG]

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
<hr/>									
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop traditioneel gewas						1	50%	337,76
	via ingebruikgeving,verkoop traditioneel gewas						1	40%	54,05
Totaal opbrengsten									391,81
Exploitatiesaldo									1.015,17

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N12 Voedselrijke graslanden en akkers
Beheertype: 06 Ruigteveld

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten hoefsmid (gemiddelde graasdruk) 1 kosten veterinaire zorg (gemiddelde graasdruk)		Alterra 2016	2,700	160,31	1,000	10%	16,03
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,050	28,22	1,000	10%	2,82
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,100	15%	2,71
	kruiskruid/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	15%	27,06
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	7%	1,84
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	3%	1,34
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	10%	4,08
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	7%	0,32	
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	3%	0,29	
verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	10%	0,18	
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaiakorf (A-043)	maaiakorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N12 Voedselrijke graslanden en akkers**

Beheertype: **06 Ruigteveld**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									139,67
Exploitatiesaldo									139,67

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	10 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,220	11,43	1,000	100%	11,43
bewerken/inrichten terrein	slepen/rollen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 weidesleep (SBB)	matig vochtig/oneffen, rijsnelheid 8 km/u, perceelsgrootte 50 x100 m, werkbreedte 5 m	Ervaring TBO's	0,500	39,74	1,000	75%	29,81
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	57,78	0,400	75%	17,33
bekalken/bemesten	bekalken (incl. aankoop 125kg/ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 125 kg landbouwkalk	incl. aankoop landbouwkalk en toeslag laden en lossen, verdelen over objecten etc	Het Groene Boek IMAG	2,000	194,69	1,000	60%	116,82
	bemesten ruige stalmeest: voorbereidend transport	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton	15 ton ruige mest per hectare, tussentransport over 10 km verharde weg incl. laden/lossen.	Alterra 2014	2,180	277,51	0,333	75%	69,31
	bemesten ruige stalmeest: laden op mestverstrooier	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	15 ton ruige mest per ha, laden op stalmeestverstrooier met midigraafmachine.	Alterra 2014	0,440	40,56	0,333	75%	10,13
	bemesten ruige stalmeest: uitrijden mest met verstrooier	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 stalmeestverspreider (SBB) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 aankoop ruige stalmeest	15 ton ruige mest per hectare, uitrijden over het veld met stalmeeststrooier incl. 200 meter vervoer.	Alterra 2014	0,700	173,74	0,333	75%	43,39
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	86,23	0,500	75%	32,33
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaïen met lichtere trekker (40 KW) met zijmaaier; tijdnorm gemiddelde verschillende werkmethoden	Alterra 2014	1,480	131,56	1,000	25%	32,89
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 frontmaaier, 250 cm (A-240) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003)	Maaïen met lichtere trekker (40 KW) met front en zijmaaier; tijdnorm gemiddelde werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	155,68	1,000	25%	38,92
	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 maai-opraapc. rupsbanden (A-241)	maaïen met gespecialiseerde rupsmaaier; tijdnorm is gemiddelde verschillende werkmethoden.	Alterra 2014	1,480	465,45	1,000	10%	46,54
	schudden	1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Uitvoering schudden met kleinere trekker (40 kW).	Alterra 2014	0,670	56,43	2,000	60%	67,72

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Gebruik kleinere trekker (40 kW) bij nattere terreinomstandigheden.	Alterra 2014	2,610	214,04	1,000	60%	128,42
	oprapen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 opraapwagen (A-051)	Kleinere trekker wegens natter terrein.	Alterra 2014	1,350	200,46	1,000	60%	120,27
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	105,08	1,000	75%	78,81
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	15,58	1,000	75%	11,69
verwijderen ongew. vegetatie	kruidskrub/distels maaien (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Norm genomen van afzetten opslag met bosmaaier; bedekking 0-5%	Normenboek NBL	3,000	180,39	1,000	25%	45,10
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m ¹ /ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	75%	19,67
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	75%	30,58
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	75%	3,43
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	75%	1,32
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief veel terrein achter de stuw waardoor kosten laag zijn	Ervaring TBO's	0,350	18,37	1,000	100%	18,37
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m ¹ /ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N13 Vogelgraslanden**
 Beheertype: **01 Vochtig weidevogelgrasland (met IGG)**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
Totaal kosten									1.057,31
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaien						3	60%	121,61
	via ingebruikgeving,maaien						1	25%	25,34
Totaal opbrengsten									146,95
Exploitatiesaldo									910,36

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 02 Wintergastenweide (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	eggen	1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 eg (veld-, akker-) 300 cm (A-026) 1 medewerker laag tarief (A-86)	werkbreedte 300 cm; gem. opp. 1 ha (gemid. van 1,7 en 1,3 uur/ha)	Normenboek NBL	1,500	136,09	1,000	5%	6,80
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezen, 350 m per ha	Het Groene Boek IMAG	0,700	57,78	0,500	5%	1,44
bekalken/bemesten	bemesten (incl. aankoop mest)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 kunstmeststrooier (SBB) 1 aankoop kunstmest	strooien 100 kg/ha van 0,5 u/ha; toeslag voor laden en lossen in depot en verdelen over de object	Ervaring TBO's	1,800	317,70	1,000	5%	15,89
maaïen zonder afvoer	bloten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Maximaal 20% van de oppervlakte maaïen ivm ruigte/mestplekken	Alterra 2015	0,970	86,23	0,500	5%	2,16
maaïen, afvoeren/oogsten gew	maaïen/snijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw	Maaïen met reguliere trekker (60 kW) met cyclomaaier, vochtig, onbegroeide randen.	Alterra 2014	0,900	88,82	1,000	5%	4,44
	schudden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelschudder 400 cm (A-047)	Schudden uitvoeren met een reguliere trekker (60 kW).	Alterra 2014	0,520	48,89	2,000	5%	4,89
	wiersen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 cirkelhark, 300 cm (A-048)	Reguliere trekker (60 kW) bij gemiddelde terreinomstandigheden.	Alterra 2014	0,850	78,03	1,000	5%	3,90
	opraperen en lossen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	reguliere trekker, gemiddelde omstandigheden.	Alterra 2014	1,140	174,86	1,000	5%	8,74
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (hogere graasdruk)	hoge begrazingsdruk met grotendeels 'boerenvee' op onoverzichtelijk terrein.	Ervaring TBO's	1,600	105,08	1,000	5%	5,25
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86)	grotendeels d.m.v. zoet oppervlaktewater voorzien van drinkwater	Ervaring TBO's	0,300	15,58	1,000	5%	0,78
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	15,94	1,000	5%	0,80
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	365,19	0,067	5%	1,22

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N13 Vogelgraslanden
Beheertype: 02 Wintergastenweide (met IGG)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	5%	0,09
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	15,81	0,067	5%	0,05
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	relatief weinig kunstwerken om te onderhouden van regulier geld	Ervaring TBO's	0,080	4,20	1,000	100%	4,20
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									143,68

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,maaien	3	5%	10,13
	via ingebruikgeving,begrazen binnen raster/ sloten	1	40%	32,43
	via ingebruikgeving,maaien	1	55%	55,74
Totaal opbrengsten				98,30
Exploitatiesaldo				45,38

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer
Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	10%	10,87
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,020	26,67	1,000	10%	2,67
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Nordenboek NBL	6,000	389,23	0,100	15%	5,84
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,050	15%	0,17
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	3,700	194,17	0,250	5%	2,43
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	0,250	5%	4,12
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen raster	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	7%	1,84
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	3%	1,34
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	10%	4,08
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	7%	0,32
verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	3%	0,29	
verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	10%	0,18	

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N14 Vochtige bossen**
 Beheertype: **01 Rivier- en beekbegeleidend bos**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten						
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,450	100%	1,29
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	3,65	0,450	100%	1,64
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	10%	1,05
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									59,59

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	1	5%	4,73
Totaal opbrengsten				4,73
Exploitatiesaldo				54,86

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 02 Hoog- en laagveenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	50 hectare per stuw/molen, bediening minder vaak.	Alterra 2014	0,040	2,08	1,000	80%	1,66
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Normenboek NBL	6,000	389,23	0,010	15%	0,58
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,020	15%	0,07
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	2,200	115,45	0,250	5%	1,44
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	0,250	5%	4,12
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden watergangen	uitmaaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaaien	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,450	100%	1,29
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	3,65	0,450	100%	1,64
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	5%	0,52
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40

Totaal kosten
32,81
Opbrengsten
Activiteit
Productie
% opp.
Opbrengst per ha p.j.

in eigen regie, verkoop houtsnippers

1

5%

4,73

Totaal opbrengsten
4,73
Exploitatiesaldo
28,08

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	755,97	0,010	2%	0,15
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	601,37	0,010	2%	0,12
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	419,83	0,010	2%	0,08
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.309,08	0,010	2%	0,46
	Aankoop plantsoen bos in omvorming	1 Aankoop plantsoen bos in omvorming	4000 stuks Quercus petrea, 60 - 100, w, 12, autochtoon per jaar	SBB	0,000	8.568,00	0,010	2%	1,71
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	10%	10,87
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak-/voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	26,67	1,000	10%	2,67
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Normenboek NBL	6,000	389,23	0,100	15%	5,84
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,040	15%	0,13
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	93,94	0,250	10%	2,35
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC- verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	46,71	0,250	10%	1,17
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N14.03; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	3,900	204,67	0,250	5%	2,56

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	0,250	5%	4,12
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	9.057,51	0,010	2%	1,81
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	7%	1,84
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	3%	1,34
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	10%	4,08
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	7%	0,32
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	3%	0,29
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	10%	0,18
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,450	100%	1,29
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten	Alterra	0,023	3,65	0,450	100%	1,64

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N14 Vochtige bossen
Beheertype: 03 Haagbeuken- en essenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
		1 opraapwagen (A-051)	shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls						
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA- controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%	4,18
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	1 medewerker laag tarief (A-86)	dunning dg/loofh.; dg 23 cm, loofh. 19 cm dbh; 5 m3 per 5 jaar; 0,62 u/m3	Normenboek NBL	3,100	201,10	0,200	100%	40,22
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	uitslepen langhout; 10st/m3; 200 m sleepafstand; 0,41u/m3 en 5 m3 per 5 jaar	Normenboek NBL	2,050	194,62	0,200	100%	38,92
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	107,69	1,000	3%	3,23
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86)	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	20,28	1,000	3%	0,61
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	13,82	1,000	3%	0,41
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	72,09	1,000	3%	2,16

Totaal kosten **156,24**

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers	1	5%	4,73
	in eigen regie,oogst hout 1 m3/ha/jr	1	100%	33,78
	hout op stam,omvorming (oogst hout 1m3/jr)	10	10%	33,78

Totaal opbrengsten **72,29**

Exploitatiesaldo **83,95**

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	755,97	0,010	2%	0,15
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	601,37	0,010	2%	0,12
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	419,83	0,010	2%	0,08
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.309,08	0,010	2%	0,46
	Aankoop plantsoen bos in omvorming	1 Aankoop plantsoen bos in omvorming	4000 stuks Quercus petrea, 60 - 100, w, 12, autochtoon per jaar	SBB	0,000	8.568,00	0,010	2%	1,71
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquête	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	25%	27,18
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak/-voorziening t.b.v. vee	op basis van enquête	Alterra 2016	0,020	26,67	1,000	25%	6,67
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Normenboek NBL	6,000	389,23	0,100	15%	5,84
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,020	15%	0,07
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	93,94	0,250	10%	2,35
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	46,71	0,250	10%	1,17
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,333	100%	34,95

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen

Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N15.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	4,800	251,90	0,250	5%	3,15
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	0,250	5%	4,12
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	9.057,51	0,010	2%	1,81
	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster' ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,130	15,94	1,000	19%	3,03
	onderhouden veeraster 60 m/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 60 m	handmatig onderhoud veeraster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,340	26,96	1,000	6%	1,62
	plaatsen veeraster 60 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 60 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	0,876	365,19	0,067	25%	6,12
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,190	27,38	0,067	19%	0,35
	verwijderen veeraster 40 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	0,414	57,99	0,067	6%	0,23
	verwijderen veeraster 40 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 60 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, storkosten	Alterra 2016/7	0,076	15,81	0,067	25%	0,26
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%	4,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen

Beheertype: 01 Duinbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	107,69	1,000	1%	1,08
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	20,28	1,000	1%	0,20
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	13,82	1,000	1%	0,14
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	72,09	1,000	1%	0,72

Totaal kosten

129,24

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,verkoop houtsnippers	1	5%	4,73
	hout op stam,omvorming (oogst hout 1m3/jr)	10	10%	33,78

Totaal opbrengsten

38,51

Exploitatiesaldo

90,73

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	verkleinen tak-, top- en resthout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr.125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp.aandeel 100%, 1 x klepelen den/douglas	Normenboek NBL	6,000	755,97	0,050	2%	0,76
	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	601,37	0,050	2%	0,60
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	419,83	0,050	2%	0,42
	groepsgewijs inbrengen zaadbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik in gewoelde plantplekken; tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.309,08	0,050	2%	2,31
	Aankoop plantsoen bos in omvorming	1 Aankoop plantsoen bos in omvorming	4000 stuks Quercus petrea, 60 - 100, w, 12, autochtoon per jaar	SBB	0,000	8.568,00	0,050	2%	8,57
begrazen binnen raster/sloten	verzorgen/controleren van (beheers-)dieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 kosten veterinaire zorg (lage graasdruk) 1 kosten hoefsmid (lage graasdruk)	op basis van enquete	Alterra 2016	1,900	108,73	1,000	10%	10,87
	verzorgen drinkwater	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 drinkbak-/voorziening t.b.v. vee	op basis van enquete	Alterra 2016	0,020	26,67	1,000	10%	2,67
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur' eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer]	Normenboek NBL	6,000	389,23	0,100	15%	5,84
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,020	15%	0,07
blessen/merken/meten bomen	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	93,94	0,166	10%	1,56
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC- verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd	Normenboek NBL	0,890	46,71	0,166	10%	0,78
verwijderen ongew. vegetatie	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,333	100%	34,95

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N15.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	5,400	283,39	0,250	5%	3,54
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	0,250	5%	4,12
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	9.057,51	0,050	2%	9,06
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	na splitsing in activiteiten 'plaatsen raster' en 'onderhoud raster'; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,210	26,23	1,000	7%	1,84
	onderhouden veeraster 100 m1/ha incl.kraal/hek	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving veeraster 100 m	handmatig onderhoud raster - slechte bereikbaarheid ; onderhoud per jaar	Alterra 2016/7	0,560	44,60	1,000	3%	1,34
	plaatsen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 rasterpalenheier (achter trekker) 1 materiaalkosten aanleg veeraster 100 m	plaatsen jongveeraster met palenheier achter trekker incl. kosten rastermateriaal	Alterra 2016/7	1,460	608,65	0,067	10%	4,08
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	raster verwijderen met kleine graafmachine (midi HGM)	Alterra 2018	0,474	68,32	0,067	7%	0,32
	verwijderen veeraster 100 m/ha	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 Voorlader 1 vork voor voorlader	raster handmatig losmaken/oprollen, en palen trekken met tractor en voorlader	Alterra 2018	1,035	144,97	0,067	3%	0,29
	verwijderen veeraster 100 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 vrachtwagen met opbouwkraan 10 ton 1 Stort verwijderd raster 100 m/ha 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 landbouwwagen 2-assig (A-129)	tussentransport, laden resten verwijderd raster op vrachtwagen, 15 km transport, stortkosten	Alterra 2016/7	0,126	26,24	0,067	10%	0,18

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen
Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaien watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,450	50%	0,64
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	3,65	0,450	50%	0,82
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA- controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%	4,18
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	dunning dg/loofh.; dg 23 cm, loofh. 19 cm dbh; 12,5 m3 per 5 jaar; 0,62 u/m3	Normenboek NBL	7,750	502,76	0,166	40%	33,38
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 uitsleeptang (A-053)	uitslepen langhout; 10st/m3; 200 m sleepafstand; 0,41u/m3 en 12,5 m3 per 5 jaar	Normenboek NBL	5,125	486,55	0,166	40%	32,31
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A- 075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	107,69	1,000	15%	16,15
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midigraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	20,28	1,000	15%	3,04
	zoom: maaien	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaien zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	13,82	1,000	15%	2,07
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 opraapwagen (A-051)	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	72,09	1,000	15%	10,81

Totaal kosten

219,04

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	1	5%	4,73
	in eigen regie, oogst hout 1 m3/ha/jr	2	40%	33,78
	hout op stam, omvorming (oogst hout 1m3/jr)	10	10%	33,78

**Totaal
opbrengsten**

72,29

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: N15 Droge bossen

Beheertype: 02 Dennen-, eiken- en beukenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Exploitatiesaldo

146,75

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 03 Droog bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	601,37	0,010	20%	1,20
	verkleinen tak-, top- en resthout extensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; extensief	SBB/Bosgroepen 2015	5,000	629,98	0,010	40%	2,52
	verkleinen tak-, top- en resthout intensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; intensief	SBB/Bosgroepen 2015	8,000	1.007,96	0,010	40%	4,03
	bodembewerking met bosploeg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 bos-/voerenploeg (A-115)	zaaistroken ploegen, takhout verkleind, afstand tussen stroken 1 m; 3 a 4 voren breed, >20 cm diep	Normenboek NLB	6,000	510,41	0,010	40%	2,04
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	419,83	0,010	20%	0,84
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik 70-100 in gewoelde plantplekken, tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.309,08	0,010	20%	4,62
	aankopen/aanvoeren plantsoen droog bos	1 bosplantsoen 3950 st/ha	bosplantsoen 3950 st/ha tbv droogbosproductie	evaluatie 2016	0,000	5.681,47	0,010	20%	11,36
oogsten bijproducten	verzamelen bosbijproducten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleiden verkoop kerstbomen, groen, geriefhout, kegels, gage, Am. eik blad etc	Alterra 2015	0,180	9,45	1,000	100%	9,45
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	individueel gemengd; hoogte 5 m; 4 cm DBH; 1000 st/ha; minder dan 10% struiken	Normenboek NBL	20,000	1.297,44	0,020	60%	15,57
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,100	100%	2,21
blessen/merken/meten bomen	selecteren toekomstbomen	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 handgereedschap (A-064)	Aanwijzen en merken met verf in 1 arbeidsgang; 1 spuitbus per 100 bomen	Normenboek NBL	2,000	131,73	0,100	100%	13,17
	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	93,94	0,250	100%	23,48
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-	Normenboek NBL	0,890	46,71	0,250	100%	11,68

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 03 Droog bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	maaieren/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	15,000	901,94	0,020	20%	3,61
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,250	20%	5,25
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	524,79	0,010	10%	0,52
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N16.01; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	0,500	26,24	0,250	5%	0,33
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	9.057,51	0,010	10%	9,06
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 10 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3 m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,046	5,72	0,450	50%	1,29
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%	4,18
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	107,69	1,000	3%	3,23
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	20,28	1,000	3%	0,61
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	13,82	1,000	3%	0,41
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	72,09	1,000	3%	2,16

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie

Beheertype: 03 Droog bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	opruimen zieke/dode bomen	1 opraapwagen (A-051) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 stort sanitair zieke bomen	op basis van Alterra-enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,330	22,00	1,000	100%	22,00
Totaal kosten									176,30
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,bosbijproducten						1	100%	10,38
	hout op stam,hout op stam						1	100%	125,86
Totaal opbrengsten									136,24
Exploitatiesaldo									40,06

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 04 Vochtig bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	maken van plantgaten/-plekken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 plantplekkenmaker (Kulla) (A-025)	Kapvlakte, tak- en tophout verkleind, rijafstand 1,5 m; aantal per ha 4000-6500	Normenboek NBL	7,000	601,37	0,006	60%	2,16
	verkleinen tak-, top- en resthout extensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; extensief	SBB/Bosgroepen 2015	5,000	629,98	0,006	60%	2,27
	verkleinen tak-, top- en resthout intensief	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 75-90 Kw (A-006) 1 klepelmaaier (A-021)	werkbr. 125-150 cm; kapvlakte >0,25 ha; opp. aandeel 100 %; intensief	SBB/Bosgroepen 2015	8,000	1.007,96	0,006	30%	1,81
	bodembewerking met bosploeg	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 45-55 kW (A-004) 1 bos-/voerenploeg (A-115)	zaaistroken ploegen, takhout verkleind, afstand tussen stroken 1 m; 3 a 4 voren breed, >20 cm diep	Normenboek NLB	6,000	510,41	0,006	60%	1,84
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st 2-3 jr bosplantsoen inkuilen naar soort op centrale kuilplaats	Normenboek NBL	8,000	419,83	0,006	60%	1,51
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 st eik 70-100 in gewoelde plantplekken, tak- en tophout verkleind	Normenboek NBL	44,000	2.309,08	0,006	60%	8,31
	aankopen/aanvoeren plantsoen vochtig bos	1 bosplantsoen 3500 st/ha	bosplantsoen 3500 st/ha	evaluatie 2016	0,000	6.546,49	0,006	60%	23,57
oogsten bijproducten	verzamelen bosbijproducten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	begeleiden verkoop kerstbomen, groen, geriefhout, kegels, gagel, Am. eik blad etc	Alterra 2015	0,180	9,45	1,000	100%	9,45
reduceren stamtal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	individueel gemengd; hoogte 5 m; 4 cm DBH; 1000 st/ha; minder dan 10% struiken	Normenboek NBL	20,000	1.297,44	0,006	30%	2,34
	ringen (5 tot 50 bomen per ha)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	2 zaagsnedes door het cambium rondom de wortelaanzet	Alterra 2014	0,340	22,06	0,100	100%	2,21
blessen/merken/meten bomen	selecteren toekomstbomen	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 handgereedschap (A-064)	Aanwijzen en merken met verf in 1 arbeidsgang; 1 spuitbus per 100 bomen	Normenboek NBL	2,000	131,73	0,100	100%	13,17
	blessen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha tweezijdig blessen; opstand niet opgesnoeid en last van ondergroei (<30% bramen)	Normenboek NBL	1,790	93,94	0,250	100%	23,48
	meten op stam	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	150 st/ha elektronische boomklem, tijdnorm incl, PC-	Normenboek NBL	0,890	46,71	0,250	100%	11,68

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 04 Vochtig bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
verwijderen ongew. vegetatie	maaieren/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	verwerking; opstand niet opgesnoeid, geblesd Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; 25-50% bedekking	Normenboek NBL	15,000	901,94	0,012	60%	6,49
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,250	60%	15,74
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	524,79	0,006	60%	1,89
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N16.02; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	0,400	20,99	0,250	5%	0,26
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquête	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen raster	konijnenraster plaatsen, onderhouden en na 10 jr verwijderen	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 wikkelmachine (A-142) 1 mat./afschr. konijnenraster 450 m	zie document 'samenvoegen activiteiten.xls' tabblad 'rasteren'	deels Normenboek NBL	43,329	9.057,51	0,006	10%	5,43
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 50 m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,230	28,59	0,450	100%	12,87
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	40%	4,18
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaieren/frezen/profilieren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	21,60	1,000	100%	21,60
mantel en zoombeheer	mantel: afzetten boomvormers en lobben maken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	afzetten boomvormers in mantel / lobben maken	Alterra 2016	1,660	107,69	1,000	3%	3,23
	mantel: verplaatsen takken met kleine graafmachine	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 midgraafmachine	verplaatsen takken uit gerealiseerde lobben	Alterra 2016	0,220	20,28	1,000	3%	0,61
	zoom: maaieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	maaieren zoom met schotelmaaier	Alterra 2016	0,140	13,82	1,000	3%	0,41
	zoom: oprapen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 55-65 Kw	oprapen maaisel zoom met opraapwagen	Alterra 2016	0,470	72,09	1,000	3%	2,16

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N16 Bossen met productiefunctie
Beheertype: 04 Vochtig bos met productie (nieuw)

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
uitv. sanitaire maatregelen	opruimen zieke/dode bomen	1 opraapwagen (A-051) 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 stort sanitair zieke bomen	op basis van Alterra-enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,330	22,00	1,000	100%	22,00
Totaal kosten									207,77
Opbrengsten	Activiteit						Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,bosbijproducten						1	100%	10,38
	hout op stam,hout op stam						1	100%	125,86
Totaal opbrengsten									136,24
Exploitatiesaldo									71,53

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 02 Droog hakhout

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	200 stuks bosplantsoen 2-3 jr; naar soort op centrale inkuilplaats	Normenboek NBL	0,400	20,99	0,067	100%	1,41
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	inboeten bosplantsoen, 3jr 200 stuks; geen graszode of takhout; uitval 15-60%	Normenboek NBL	4,600	241,40	0,067	100%	16,17
	aankoop plantsoen droog hakhout	1 Aankoop plantsoen droog hakhout	200 stuks Quercus robur 60-100, w, 11, autochtoon per jaar	SBB	0,000	275,40	0,067	100%	18,45
verwijderen ongew. vegetatie	maaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	601,29	0,134	100%	80,57
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,250	100%	26,24
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden watergangen	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,05 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,030	4,77	0,450	50%	1,07
	uitmaaien watergang 10 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaiikorf 3 m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaien	Normenboek NBL	0,046	5,72	0,450	50%	1,29
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	5%	0,52
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	hakhout op een zetten, dunnen of afzetten; 6-10cm dbh; 4000 st/ha .	Alterra 2014	41,900	4.894,57	0,067	100%	327,94
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 25 m3/ha	Normenboek NBL	50,000	2.597,18	0,067	100%	174,01
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 5m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,025	3,60	1,000	100%	3,60

Totaal kosten

658,35

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
-------------	------------	-----------	--------	-----------------------

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N17 Cultuurhistorische bossen**

Beheertype: **02 Droog hakhout**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
	in eigen regie,oogst hout 1 m3/ha/jr						1	100%	33,78
Totaal opbrengsten									33,78
Exploitatiesaldo									624,57

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 03 Park- en stinzenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitrusten, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	16,51	0,010	50%	0,08
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	110 stuks bomen 8-12 cm; klei; op centrale inkuilplaats (10 st voor inboeten)	Normenboek NBL	4,400	230,91	0,010	90%	2,08
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	Bijplanten laanbomen: 100 stuks, plantgat graven, planten en bevestigen boompaal	Normenboek NBL	40,000	2.099,16	0,010	90%	18,89
	planten bloembollen (incl. elders rooien)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal bloembollen planten	op basis van uitgevoerde enquete onder natuurbeheerders	Alterra 2015	0,450	58,51	0,100	20%	1,17
	aankoop plantsoen park-stinse	1 Aankoop plantsoen park-stinse	diverse boomsoorten; gerekend 100 stuks zomerlinde 8-10 cm autochtoon per jaar	SBB	0,000	5.355,00	0,010	90%	48,20
maaien zonder afvoer	maaien/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 schotelmaaier 200 cm (A-034)	Norm = 2,5 u/ha voor geen of weinig obstakels; daarom toeslag van 20% ivm obstakels	Normenboek NBL	3,000	266,68	1,000	20%	53,34
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	monocultuur eik, es of els, <6 m hoog; 7 cm DBH, 100 st/ha ivm omvormingsbeheer	Normenboek NBL	6,000	389,23	0,020	90%	7,01
verwijderen ongew. vegetatie	afzetten/afzagen/vellen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	opslag 1-of meerstammig, hoogte >1 m, stobdiam.>1 cm; 0-5% bedekking	Normenboek NBL	3,000	180,39	0,250	20%	9,02
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,333	100%	34,95
snoeien	opsnoeien toekomstbomen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	in opgaand (naald)bos; gemerkte toekomstbomen; dbh tussen 10-18 cm; gd 0-6 m opsnoeihoogte	Normenboek NBL	10,000	524,79	0,250	50%	65,60
	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N17.03; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewegen	BUWA2015	8,200	430,33	0,250	15%	16,14
	snoeien laanbomen/solitair	3 medewerker laag tarief (A-86) 2 motorzaag middelzwaar (A-075) 1 hoogwerker (A-012)	10-25 m hoog; 1-10 takken/stam; 5 bomen per ha op deze manier	Normenboek NBL	1,000	226,59	0,250	90%	50,98
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	0,250	50%	41,23

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 03 Park- en stinzenbos

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal/afschrijving bruggen park (IKL)	2 bruggen/stuwen per 10 ha	Ervaring TBO's	0,500	81,99	0,500	100%	41,00
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 5 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,023	2,86	0,450	100%	1,29
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0.03 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,023	3,65	0,450	100%	1,64
inspecteren veiligheid	Visual Tree Assessment (VTA-controle) per hectare	1 medewerker hoog tarief (A-149)	25 bomen per uur; totaal 12 bomen	Unie van bosgroepen	0,320	20,91	0,500	75%	7,84
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 30m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,150	21,60	1,000	100%	21,60
Totaal kosten									429,13

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	90%	4,26
	in eigen regie, opstandsbeheer	1	90%	12,16
Totaal opbrengsten				16,42
Exploitatiesaldo				412,71

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 04 Eendekooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
regelen waterstand	verhogen/verlagen stuwdrempel	1 medewerker laag tarief (A-86)	2,5 hectare per stuw, bediening vaker.	Alterra 2014	1,780	92,46	1,000	100%	92,46
verwijderen toplaag	baggeren incl. afvoer bagger					0,00	0,020	30%	0,00
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bestaande greppels op diepte brengen; grond zijdelings uitstrooien; 50 m per ha	Het Groene Boek IMAG	2,577	135,24	1,000	20%	27,05
maaïen zonder afvoer	maaïen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 1-assige trekker (A-223)	Overhoekjes maaïen met 1-assige trekker in nat gebied.	Alterra 2014	10,400	699,33	1,000	10%	69,93
	maaïen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	ivm paadjes eendekooi: maaïen tussen de rijen, rijafstand 2 m; grassen en kruiden	Normenboek NBL	11,000	661,42	1,000	10%	66,14
reduceren stamtaal, geen oogst	afzetten/zuiveren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	'monocultuur' es en esdoorn; >11m hoogte, 7 cm DBH; 1000st/ha	Normenboek NBL	33,000	2.140,78	0,250	10%	53,52
snoeien	snoeien overhangende takken	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	conform N17.04; met (motor)stokzaag langs bosranden en exploitatiewagen	BUWA2015	1,000	52,48	1,000	10%	5,25
	versnipperen gesnoeid hout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 houtversnipperaar (A-054)	tot 14 cm dik; gemidd. 1-10 takken per boom (en ca 200 bomen/ha)	Normenboek NBL	2,000	329,87	1,000	10%	32,99
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 mat/afschr. molen + stuw per 5 hectare	relatief veel (kunst)werk voor een kleine waterplas	Ervaring TBO's	8,000	821,23	1,000	100%	821,23
	onderhouden vangpijp/rietscherm 2st/kooi	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal eendekooi (2 pijpen)	regulier onderhoud eendekooi gemiddeld 2 pijpen - om het paalrecht in stand te houden	Alterra 2015	21,300	1.219,75	1,000	100%	1.219,75
	onderhouden vangpijp/rietscherm 2st/kooi	2 medewerker laag tarief (A-86) 42 palen 300 - 10/12 cm 115 bos riet (t.b.v. pijp eendekooi) 207 latten 5/5 8 dakbalken 500 - 10/10 cm 2 gaas -rol 50 m (t.b.v. pijp) 1 spijkers 80 mm pak 100 st 2 ijzerdraad rol 100 m	vervangen vangpijp eendekooi incl. baggeren (0,82 pijp per ha)	Alterra 2015	36,600	8.571,20	0,080	100%	685,70
	onderhouden vangpijp/rietscherm 2st/kooi	2 medewerker laag tarief (A-86) 48 palen 160 - 8/10 cm 70 x 70 mm 69 planken 200 - 2*20 cm	Vervanging beschoeiing eendekooi (0,82 vangpijp per ha, 2 * 42 meter beschoeiing per pijp)	Alterra 2015	10,900	3.340,08	0,040	100%	133,60

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 04 Eendenkooi

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
onderhouden watergangen	uitmaaïen watergang 100 m1/ha	1 spijkers 80 mm pak 100 st 1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaïen	Normenboek NBL	0,460	57,18	1,200	100%	68,62
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	111,22	1,200	100%	133,47
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaïen/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
uitv. sanitaire maatregelen	ruïmen dode vogels/dieren oa ivm botulisme	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 kosten vuilniszak en destructievat	ruïmen van watervogels	Alterra 2015	0,007	0,57	1,000	100%	0,57
regelen (avi)fauna/visstand	bestrijden wildschade/roofdieren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 materiaal bestrijding wildschade	Om de rust onder de (stal)eenden te bewaren en het voer te beschermen	Alterra 2015	1,170	82,59	1,000	100%	82,59

Totaal kosten

3.507,25

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie, verkoop houtsnippers	0	10%	0,47
Totaal opbrengsten				0,47
Exploitatiesaldo				3.506,78

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 05 Wilgengriend

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
bewerken/inrichten terrein	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezem, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	16,51	0,100	11%	0,18
	begreppelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 35-45 Kw (A-003) 1 greppelfrees (A-024)	bestaande greppel uitfrezem, 100 m per ha; geen zware boomwortels/geen keien	Het Groene Boek IMAG	0,200	16,51	0,250	89%	3,67
zaaien/planten	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	bijplanten griend; 200 st wilgenstek snoeien 1,50 m lang en 0,5 m diep in de grond drukken	Normenboek NBL	3,000	157,44	0,250	100%	39,36
verwijderen ongew. vegetatie	maaieren/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	601,29	0,100	8%	4,81
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,330	100%	34,64
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 boot (SBB)	moeilijk te bereiken (water)werken	Ervaring TBO's	7,000	684,37	0,250	11%	18,82
	onderhouden sloot/vaarwegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	greppels en sloten onderhouden in het getijdagriend (niet onder keur waterschap)	Alterra 2016	56,330	2.956,14	0,330	11%	107,31
	onderhouden sloot/vaarwegen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	greppels en sloten onderhouden in het griend (niet onder keur waterschap)	Alterra 2016	13,140	689,57	0,330	89%	202,53
onderhouden watergangen	uitmaaieren watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaieren	Normenboek NBL	0,460	57,18	0,450	100%	25,73
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	111,22	0,450	28%	14,01

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**

Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen

Beheertype: 05 Wilgengriend

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
oogsten hout	afzetten/vellen/uitsnoeien griend	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	4000 stobben/ha; 1800 bos; gem. telg dikte 3 cm, kappen en tot bossen binden - tot struik zetten	Normenboek NBL	210,000	11.020,59	0,250	100%	2.755,15
	bundelen/stapelen/voorconcentreren	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	slecht gegaanbaar/nat terrein; het hout klaarleggen voor afvoer	Ervaring TBO's	80,000	4.198,32	0,250	100%	1.049,58
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 50 m3/ha	Normenboek NBL	100,000	5.194,35	0,250	11%	142,84
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86)	afvoeren hout uit hakhout of houtwal; uitdragen; dbh 6-10 cm; 40 m3/ha	Normenboek NBL	80,000	4.155,48	0,250	89%	924,59
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40
Totaal kosten									5.344,71

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
	in eigen regie,griend	1	89%	309,60
	in eigen regie,getijdgriend	1	11%	14,86
Totaal opbrengsten				324,46
Exploitatiesaldo				5.020,25

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

 Voor het jaar: **2023 (beheerjaar 2024)**
Natuur- of Landschapstype: N17 Cultuurhistorische bossen
Beheertype: 06 Vochtig en hellinghakhout

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
zaaien/planten	lossen, inkuilen en laden plantsoen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	200 stuks bosplantsoen 2-3 jr; naar soort op centrale inkuilplaats	Normenboek NBL	0,400	20,99	0,100	100%	2,10
	planten	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	inboeten bosplantsoen, 3jr 200 stuks; geen graszode of takhout; uitval 15-60%	Normenboek NBL	4,600	241,40	0,100	100%	24,14
	Aankoop plantsoen vochtig hakhout	1 Aankoop plantsoen; Es 200 st	200 stuks Es selectieherkomst, autotoon per jaar	SBB	0,000	275,40	0,100	100%	27,54
verwijderen ongew. vegetatie	maaaien/knuppelen/klepelen	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 bosmaaier zwaar (A-019)	Afzetten tussen en in de rijen - bramen en houtige gewassen met bosmaaier; <25% bedekking	Normenboek NBL	10,000	601,29	0,100	8%	4,81
	prunus/exoten rooien/steken (<5% bedekking)	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064)	rooien/steken Prunus met prunusrooier; hoogte 1-2 m; 0-5% bedekking; <500 st/ha	Normenboek NBL	2,000	104,96	0,333	100%	34,95
monitoring/karteren	certificering bos	1 medewerker hoog tarief (A-149) 1 mat. kosten certificering	op basis van uitgevoerde enquete	Alterra 2016	0,040	7,08	1,000	100%	7,08
onderhouden/vervangen	onderhouden/vervangen brug/duiker/dam/stuw/put	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 handgereedschap (A-064) 1 boot (SBB)	moeilijk te bereiken (water)werken	Ervaring TBO's	7,000	684,37	0,250	4%	6,84
onderhouden watergangen	uitmaaaien watergang 100 m1/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 aanbouw maaikorf (A-043)	maaikorf 3m breed; breedte talud <3m; breedte sloot <7m; bodem en 2 taluds uitmaaaien	Normenboek NBL	0,460	57,18	0,450	60%	15,44
	slootmaaisel afvoeren en composteren 0,9 ton/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 opraapwagen (A-051)	Notitie kosten bulken 2002 (tarief ongunstig en kosten shredder; zie 'omrekening' sloten&maaisel.xls	Alterra	0,700	111,22	0,450	60%	30,03
oogsten hout	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	Essenhakhout in Overlangbroek	Alterra 2014	41,900	4.894,57	0,100	40%	195,78
	afzetten/vellen/voorconcentreren lang- en hakhout	2 medewerker laag tarief (A-86) 1 motorzaag middelzwaar (A-075)	hakhout op een zetten, dunnen of afzetten; 6-10cm dbh; 4000 st/ha .	Alterra 2014	41,900	4.894,57	0,100	60%	293,67
	uitdragen/uitslepen/uitrijden	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 miniforwarder	afvoeren hout uit hakhout met mini-forwarder	Alterra 2014	43,200	4.216,92	0,100	100%	421,69
onderhouden wegen	onderhoud ontsluitingspad/-kade 20m/ha	1 medewerker laag tarief (A-86) 1 trekker 4*4, 65-75 Kw (A-005) 1 klepelmaaier/frees (A-022)	maaaien/frezen/profileren; 5 m breedte	Normenboek NBL	0,100	14,40	1,000	100%	14,40

Totaal kosten
1.078,48

Standaardkostprijs directe werkzaamheden natuur- en landschapsbeheer

Voor het jaar: 2023 (beheerjaar 2024)

Natuur- of Landschapstype: **N17 Cultuurhistorische bossen**

Beheertype: **06 Vochtig en hellinghakhout**

Maatregel	Activiteit	Set arbeidseenheid	Normbepalende omstandigheden	Herkomst norm	Uur Normbedrag per ha	Normbedrag per ha	Freq. p.j.	% te bew. opp.	Kostprijs per ha p.j.
-----------	------------	-----------------------	---------------------------------	------------------	--------------------------	----------------------	---------------	-------------------	--------------------------

Opbrengsten	Activiteit	Productie	% opp.	Opbrengst per ha p.j.
-------------	------------	-----------	--------	--------------------------

	in eigen regie,essenhakhout	1	40%	69,58
	in eigen regie,hakhout	1	40%	69,58
	in eigen regie,middenbos	1	20%	57,33

Totaal opbrengsten				196,49
---------------------------	--	--	--	---------------

Exploitatiesaldo				881,99
-------------------------	--	--	--	---------------